

Fødevarestyrelsen

6. januar 2010

J.nr.: 2009-20-261-00584/ANSG/STIM

Notat om konsekvenser for tilpasning af diagnostiske aktiviteter på det veterinære beredskab som følge af DTU-Veterinærinstituttets varslede personalebegrænsning.

Den 15. december 2009 afholdt Fødevarestyrelsen og Veterinærinstituttet et møde for at drøfte, hvorledes den planlagte personalemæssige tilpasning ville påvirke det veterinære beredskab samt den diagnostiske service overfor praktiserende dyrlæger. Nedenstående notat er resultatet af drøftelserne og er godkendt af begge parter.

DTU-Veterinærinstituttets opgaver i relation til det veterinære beredskab

DTU-Veterinærinstituttets (DTU-VET) hovedopgaver er forskning, myndighedsbetjening, undervisning og innovation. Hertil kommer en betydelig kommerciel aktivitet i form af salg af diagnostiske analyser, terapeutiske sera og autovacciner til husdyrbrugere. Myndighedsbetjening omfatter rådgivning og overvågning af smitsomme sygdomme hos husdyr og vildt, samt beredskabsmæssige forpligtelser.

Beredskabet i DTU-VET hviler på fire søjler:

1. Fagligt og teknisk kompetente medarbejdere:

Medarbejderne er via deres daglige arbejde med diagnostik, overvågning og forskning opdateret på brugen af udstyr og teknikker, som også anvendes i en udbrudssituation. DTU-VET tilrettelægger i denne sammenhæng rotering af medarbejdere, som er nødvendigt for at have en tilstrækkelig kapacitet i forbindelse med akut udbrud af alvorlige husdyrsygdomme. Medarbejdernes forskningsaktivitet medfører desuden, at de er opdateret på de seneste udviklinger indenfor deres fagområde, samt indsamler aktuel og nødvendig viden om nye trusler gennem faglige netværk i nationalt og international regi.

2. Tekniske og laboratoriemæssige ressourcer:

Ved tekniske og laboratoriemæssige ressourcer forstås godkendte laboratorier med tilhørende infrastruktur, nedskrevne protokoller/procedure, anvendelse af akkrediterede samt kvalitetssikrede metoder samt de fornødne apparater/materialer til at udføre diagnostiske analyser i et passende omfang. De tekniske og laboratoriemæssige ressourcer kan udvides betydeligt i en udbrudssituation.

3. Overvågning:

Løbende overvågning af situationen gennem passende adgang til relevante data, diagnostik og analytisk materiale erhvervet gennem passiv eller aktiv overvågning. I princippet indgår alle ana-

lyser samt data om analyseresultater i den samlede overvågning af den aktuelle situation i Danmark.

4. Organisation:

Den fornødne organisation i form af formaliserede mødegrupper, nedskrevne procedure til håndtering af akutte beredskabssituationer samt sikring af kommunikation og koordination af beredskabsaktiviteten.

Konsekvenser for det veterinære beredskab af den personalemæssige tilpasning på DTU-VET.

I forbindelse med den igangværende personaletilpasning reduceres der med 20 medarbejdere i Århus og 32 i København. Reduktionen foretages inden for områder af den kommercielle aktivitet, hvor der er mangelfuld omkostningsdækning. Da de kommercielle aktiviteter er flettet sammen med de beredskabsmæssige aktiviteter, som er angivet ovenfor, vil tilpasningen kunne få effekt på kapaciteten af beredskabet. DTU-VET vil under en længerevarende udbrudssituation hurtigere end før stå med et kapacitetsproblem i form af mangel på uddannet og opdateret personale til afløsning.

Der skal ligeledes påpeges, at der sker en reduktion i den passive overvågningsaktivitet (dvs. undersøgelse af materiale indsendt uden forudgående aftale om formål og omfang, dvs. prøver til rutinemæssig diagnostik). Ved personaletilpasningen vil flere af de faglige specialtområder blive tyndere bemanded. Dette gælder f.eks. områder indenfor patologi, parasitologi og generel rådgivning til praktiserende dyrlæger. Den tynde bemanning kan betyde reduceret mulighed for at kunne undersøge materiale og rådgive praktiserende dyrlæger i forbindelse med nye og ukendte sygdomme.

Konsekvenser for fremtidens diagnostik af husdyrsygdomme

Hurtig og valid diagnostik af lovbundne husdyrsygdomme

DTU-VETs aktivitetstilpasning får ikke konsekvenser for niveauet af hurtig og valid opgaveløsning indenfor diagnostik af lovbundne husdyrsygdomme.

Diagnostik af zoonoser hos produktionsdyr

DTU-VETs aktivitetstilpasning får ikke konsekvenser for niveauet af opgaveløsning indenfor diagnostik af zoonoser hos produktionsdyr.

Diagnostik af zoonoser hos hobbydyr

DTU-VETs aktivitetstilpasning får ikke konsekvenser for niveauet af opgaveløsning indenfor diagnostik af zoonoser hos hobbydyr.

Diagnostik af zoonoser og miljøbelastning i den vilde fauna

Overvågning af sygdomme i den vilde fauna fortsætter uændret som led i Center for Vildtsundhed (CVS), herunder diagnostik af bakteriologiske og parasitologiske infektioner. CVS finansieres af en 3-årig aftale med Skov- og Naturstyrelsen. Det skal bemærkes, at denne aftale er fokuseret på vildtets ”egne” sygdomme og ikke en egentlig zoonoseovervågning. Zoonotiske patogener vil blive diagnosticeret i det omfang, de er årsag til sygdom hos vildt.

DTU-VETs aktivitetstilpasning får ikke konsekvenser for niveauet af opgaveløsning indenfor toksikologiske undersøgelser, idet Veterinærinstituttet i adskillige år har anvendt europæiske speciallaboratorier til de toksikologiske analyser.

Overvågning af forekomst af dyrepato­gener i husdyrpopulationen

Analyser vedrørende lovomfattede sygdomme opretholdes på DTU-VET og udføres på samme niveau som hidtil. Ligeledes vil DTU-VET's aktivitetstilpasning ikke umiddelbart få konsekvenser for den serologiske overvågning.

For de almindeligt forekommende husdyrsygdomme pågår der forhandlinger med erhvervet med henblik på en prioriteret opretholdelse af kommercielle diagnostiske analyser, herunder bl.a. diagnostik og typning af en række luftsvejs- og tarmpatogene organismer hos svin, kvæg og fjerkræ ved metoder som ikke udføres af andre laboratorier i Danmark. Erhvervet kan forvente en reduktion i antallet af udbudte analyser, og en væsentlig prisstigning for udførelse af de tilbageværende kommercielle diagnostiske analyser.

De rutinemæssige kommercielle serologiske undersøgelser for antistoffer mod infektioner ved tests af blod og serum m.v. af almindeligt forekommende sygdomme fortsættes. Disse udgør en væsentlig del af det veterinære beredskab, idet de danner grundlag for, at de tekniske og laboratoriemæssige ressourcer kan udvides betydeligt i en udbrudssituation. Dels ved at udnytte udstyrets fulde kapacitet og dels ved at udnytte udstyret udover normal arbejdstid.

Det skal dog bemærkes, at såfremt der forsat sker overflytning af analyser med stort volumen til erhvervets egne laboratorier, vil den personale­mæssige og udstyrs­mæssige kapacitet kunne komme under et kritisk niveau.

Overvågning af antibiotikaresistens hos (udvalgte) dyrepato­gener – input til DANMAP, behandlingsvejledninger m.m.

Den danske resisten­sovervågning DANMAP, inkluderer bakterier fra syge svin og kreaturer. For så vidt angår bakterier fra svin vil de kunne stilles til rådighed for programmet af Dansk Svineproduktions laboratorium i Kjellerup, med hvilket der er et glimrende samarbejde. For de relevante bakterier for kvæg gælder, at de vil være omfattet af den aftale om opretholdelse af visse undersøgelser, som DTU-VET har indgået med erhvervet.

En arbejdsgruppe under Fødevarestyrelsen bestående af medlemmer fra en række interessenter er ved at udarbejde en ny behandlingsvejledning for svin. Behandlingsvejledningen skal bl.a. anvendes af praktiserende dyrlæger som et værktøj til at optimere antibiotikaforbruget i svinebesætninger.

Behandlingsvejledningen baseres i videst muligt omfang på et videnskabeligt grundlag. DTU-VET har til arbejdsgruppens brug leveret data for antibiotikaresistens baseret på sygdomsfremkaldende bakterier fra svin, der er påvist i perioden 2006-2008. Disse data anvendes i arbejdsgruppens vurdering af optimal dosering af antibiotika samt effekt overfor forskellige sygdomme. Svinebranchens laboratorium i Kjellerup vil om nødvendigt fremadrettet kunne supplere med resultaterne af deres undersøgelser af resistens hos bakterier isoleret fra svin.

Patologiske beredskab til at opdage nye sygdomme hos produktionsdyr og vildt

Rutinemæssige obduktioner og organundersøgelser hos husdyr ophører som en konsekvens af DTU-VET's aktivitetstilpasning. Rutinemæssige obduktioner og organundersøgelser af svin og fjerkræ vil stadig være muligt i privat regi på henholdsvis Dansk Svineproduktions laboratorium i Kjellerup og på Fjerkræklinikken i Skejby, mens rutinemæssige obduktioner af drøvtyggere og heste i fremtiden må udføres decentralt hos den praktiserende dyrlæge. DTU-VET opretholder dog faciliteter til udførsel af patologisk-anatomiske undersøgelser både i Århus og København.

Ved mistanke om opståen af anmeldeligt eller nye sygdomme hos vil det stadig være muligt for den praktiserende dyrlæge at indsende materiale til obduktion efter nærmere aftale med DTU-VET.

Fødevestyrelsens vurdering af konsekvenserne af DTU-VET's personaletilpasning for det veterinære beredskab.

Fødevestyrelsen vurderer, at de foreslåede tilpasninger af den diagnostiske service ikke umiddelbart vil få konsekvenser for beredskabet overfor alvorligt smitsomme sygdomme.

Der vil ske en tilpasning af den diagnostiske service overfor praktiserende dyrlæger, således at der bliver udbudt en række undersøgelser på de områder, hvor der er efterspørgsel, men til markedsmæssige priser. Antallet af indsendte prøver fra praktiserende dyrlæger har været faldende de seneste år, og DTU-VET vil løbende vurdere rentabiliteten i opretholdelsen af disse serviceydelser.

Fødevestyrelsen vil i forbindelse med de kvartalsmæssige møder i chefsamarbejdsgruppen med DTU-VET følge udviklingen tæt, og hvis behovet for fremtidige justeringer i DTU-VET's ydelser indikerer, at de vil kunne få konsekvenser for beredskabet, vil Fødevestyrelsen straks tage sagen op med departementet.

I regi af det af ministeren nedsatte "Rådgivende Udvalg for Dyresundhed" arbejdes med en nærmere analyse af det veterinære beredskab. DTU-VET's relationer til det veterinære beredskab vil indgå som en del af analysen.